

Vrijheid deel je met elkaar

Voorlopig Programma 2025

HERDENKING
85 JAAR
SLAG OM
DE GREBBEBERG

Viering
80 jaar
vrijheid

Herdenken en vieren in Rhenen

In het lustrumjaar 2025 herdenken we in Rhenen dat 85 jaar geleden de vijand aan onze poorten stond, oftewel de herdenking van de **“85 jaar Slag om de Grebbeberg”**. Tegelijkertijd vieren we met trots ook **‘80 jaar vrijheid in Rhenen’**.

De kracht van verhalen

De Slag om de Grebbeberg is een verhaal dat verteld moet blijven worden. Voor mij, als nieuwe burgemeester, is dat van groot belang. Het gaat niet alleen over de strijd en de gevolgen ervan, maar ook over de verbinding tussen generaties. Het doorvertellen van deze geschiedenis maakt oorlog en vrede voelbaar voor jong en oud, en helpt ons te begrijpen hoe kostbaar vrijheid is. Het is een manier om lessen te trekken voor de toekomst.

Impact op Rhenen

De Slag om de Grebbeberg had een enorme impact op Rhenen. Het verlies van deze slag betekende niet alleen het einde van de Nederlandse neutraliteit, maar veranderde onze stad voorgoed. Rhenen lag in puin en moest volledig worden heropgebouwd. Die geschiedenis maakt ons wie we vandaag zijn en verdient daarom alle aandacht.

Herdenkingsprogramma

Het officiële herdenkingsprogramma start op 8 februari in de Cunerakerk. Van januari tot en met juni organiseren we elke maand activiteiten om stil te staan bij deze belangrijke periode in onze geschiedenis.

Een bijzondere start is de expositie ‘Helmen vol verhalen’, die van 6 januari tot eind februari te zien is in het Huis van de Gemeente. Dit project brengt verhalen van veteranen en hun thuisfront tot leven door middel van kunstwerken die zij samen met kunstenaars hebben gemaakt.

Deze kunstwerken helpen niet alleen de verhalen te delen, maar dragen ook bij aan de verwerking van trauma's zoals PTSS. Twee grote kunstobjecten zijn op 8 februari ook te bewonderen in de Cunerakerk.

Dank aan de vrijwilligers

Graag wil ik mijn dank uitspreken aan iedereen die zich inzet voor deze herdenking. Met name wil ik de bestuursleden en projectleiding van de Stichting Slag om de Grebbeberg bedanken voor hun toewijding en al het werk dat gedaan is om er een mooi en gevarieerd programma van te maken. Dankzij hun inzet wordt dit programma mogelijk gemaakt.

‘Samen herdenken we het verleden en vieren we onze vrijheid. Laten we met trots en dankbaarheid blijven werken aan een toekomst waarin vrijheid de norm is.’

Géran Kaai

Burgemeester van Rhenen

Vrijheid deel je met elkaar

Voorlopig Programma 2025

Januari

6	Expositie 'Helmen Vol Verhalen'	5
---	---------------------------------	---

Februari

3	Democratiefabriek	6
8	Officiële opening herdenkingsjaar	7

Maart

3	Start scholenproject	8
10	Opening foto-expositie oorlogsjaren Rhenen, Elst en Achterberg	8
14	Nostalgische muziekmiddag voor ouderen	9
15	Lezing Sperrgebied Rhenen	9

April

	Vertelling 'Mijn pop huilt 's nachts'	9
12	Familieconcert 'Vrede en vrijheid'	10
12	Tentoonstelling 'Op de vlucht'	10
19	Puzzeltocht 'Wat weet u van de historie van de Grebbeberg?'	11

Mei

1	Theater na de Dam	12
4	Nationale Militaire Dodenherdenking Grebbeberg	13
3	Dodenherdenking Elst	13
3	Dodenherdenking Rhenen	14
5	Ophalen Bevrijdingsvuur	14
5	Vrijheidsmaaltijden Rhenen, Elst, Achterberg	15
5	Taptoe	15
9	Herdenkingsconcert Slag om de Grebbeberg	16
16	Theaterwandeling 'van Mobilisatie tot vrijheid'	17
17		
24	Oratoriumkoor Euphonia 'The Peacemakers'	18

Juni

9	Dodenherdenking 8e Regiment Infanterie Tweede Pinksterdag	19
13	Filmvoorstelling levensverhaal Ellis en Bernie	19
14		

November

20	Herdenking kruis op de berg	20
----	-----------------------------	----

Door onvoorziene omstandigheden kunnen plaats en tijd van evenementen wijzigen.

Houdt u daarom onze website:
www.slagomdegrebbeberg.nl
en onze socials in de gaten.

Voorwoord

Viering 80 jaar vrijheid - Herdenking 85 jaar Slag om de Grebbeberg

Vrijheid is het waard om voor te vechten. De oorlogen in Oekraïne en in Gaza onderstrepen de broosheid van vrede, de impact van oorlog en de waarde van vrijheid. Toen hier in '40-'45 en anno 2025 daar. De hedendaagse conflicten bepalen ons bij onze oorlogshistorie. Bij de vele militairen en verzetsstrijders die de wapens oppakten om de democratische rechtsstaat te verdedigen of te herstellen. Hun loodzware en onmenselijke offers verdienen het om gerespecteerd, geëerd en herdacht te worden. Voor ons een ereschuld om die zwaarbevochten en herwonnen vrijheid en die democratische principes te beschermen en te koesteren. We moeten zorgen dat we die kostbare vrijheid waard zijn. Een vrije democratie is niet alleen een recht, maar brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee.

Nu de ooggetuigen in een hoog tempo wegvallen, ligt de taak bij de huidige en toekomstige generaties om de fakkel van het herdenken van de oorlog en het vieren van de bevrijding brandend te houden. En om de verhalen van toen te blijven doorvertellen. Hoewel er nu al tachtig jaar zijn verstreken sinds het einde van de Duitse bezetting, mag deze inktzwarte bladzijde uit onze geschiedenis nimmer vergelen en verstoffen. Daarvoor was de prijs van de vrijheid te hoog.

Stichting Slag om de Grebbeberg

Stichting Slag om de Grebbeberg zet zich al jaren in voor de herdenking van hetgeen in de mobilisatietijd en in de Tweede Wereldoorlog in Rhenen heeft plaatsgevonden. Zo organiseren we jaarlijks op 9 mei het herdenkingsconcert 'Slag om de Grebbeberg, uitgevoerd door de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'.

Herdenking 85 jaar Slag om de Grebbeberg

Van februari tot en met juni 2025 gaan we ons met uw hulp inzetten voor de herdenking van 85 jaar Slag om de Grebbeberg en het vieren van 80 jaar vrijheid. Dit lustrumjaar maakt dat extra bijzonder. Net als vijf jaar geleden organiseren we een aantal aansprekende projecten. U leest er alles over in dit programmaboekje en op onze website www.slagomdegrebbeberg.nl. Meer informatie volgt later.

Een mooi en waardig herdenkingsprogramma als dit zou er nooit zijn gekomen zonder draagvlak vanuit verschillende maatschappelijke organisaties en met name de inzet van vele vrijwilligers. Speciaal hen willen we daarvoor hartelijk danken.

Bestuur Stichting Slag om de Grebbeberg

SLAG OM
DE GREBBEBERG
Rhenen 1940-2025

6

Expositie 'Helmen Vol Verhalen'

Kunst gemaakt door kunstenaars,
met input van jonge veteranen

Datum: 6 januari t/m 28 februari
Locatie: Huis van de Gemeente
Openingstijden: Tijdens openingstijden
Huis van de Gemeente

Van 6 tot en met 28 februari is de rondreizende expositie 'Helmen Vol Verhalen' te zien in de hal van het Huis van de Gemeente, Nieuwe Veenendaalseweg 75 in Rhenen. Deze tentoonstelling is te zien binnen de openingstijden van het gemeentehuis.

Amy van Son bracht veteranen en professionele kunstenaars samen voor haar project 'Helmen Vol Verhalen', dat al vanaf 2022 door het land reist. In Rhenen is werk te zien van negen kunstenaars, die zijn gevoerd door de ervaringen van veteranen.

met verbeeldingskracht. De gezamenlijke missie van de veteraan en de kunstenaar is het zichtbaar maken van de relevantie van de Nederlandse naoorlogse vredesmissies en de impact daarvan op de deelnemende militairen en hun thuisfront.

Het persoonlijk missieverhaal van de jonge veteraan vormt de inspiratiebron voor een kunstwerk

Amy van Son

3 Democratiefabriek

Uitdagende les over de waarde en rol van democratie

- Datum:** 3 t/m 10 februari
Locatie: Gedachteniskerk, Herenstraat 82, Rhenen
Openingstijden: Openingstijden van de Gedachteniskerk
- Maandag tot en met vrijdag **voor de scholen.**
 - Woensdag- en zaterdag middag van 13.30-16.30 uur: **vrije inloop.**
 - **Groepen op afspraak.**

De Democratiefabriek is een initiatie van Stichting Vredeseducatie. In een interactieve en educatieve tentoonstelling worden jonge bezoekers uitgedaagd om hun kennis van democratie te vergroten en hun meningen te vormen.

De tentoonstelling gaat over grote thema's als conflicten, macht en democratie. Maar gaandeweg ontdekken de bezoekers dat de tentoonstelling over henzelf gaat. Over hun eigen idealen, hoop, waarden, houding en gedrag.

De Democratiefabriek is **ook voor groepen volwassenen interessant** en kan een boeiend en leerzaam onderdeel zijn van een teambuilding, debat of educatieve training.

8

Opening herdenkingsjaar

Officiële opening met muziek

Datum: 8 februari
Locatie: Cunerakerk,
 Kerkplein 1, Rhenen
Aanvangstijd: 11.00 uur

Brigadegeneraal b.d.
Kees de Rijke

Op zaterdag 8 februari zal de officiële opening van het herdenkingsjaar plaatsvinden door burgemeester Géran Kaai in de Cunerakerk. Daarna houdt brigadegeneraal b.d. Kees de Rijke een toespraak, waarin hij het belang van vrijheid onderstreept en de link legt tussen de Tweede Wereldoorlog en hedendaags conflicten.

De Rijke was voorzitter van de vorig jaar opgeheven Vereniging 8 R.I. – 1940, die sinds 1941 jaarlijks een herdenking op de Grebbeberg op Tweede Pinksterdag organiseerde. Ook was hij commandant van 45 Pantserinfanteriebataljon Regiment Infanterie Oranje Gelderland. Deze eenheid zet de traditie voort van het 8e Regiment Infanterie, dat in de meidagen van 1940 op de Grebbeberg vocht.

Het Vrijwillig Muziek- en Tamboerkorps van de Verbindingsdienst zorgt voor een muzikale bijdrage. Het militaire orkest neemt het publiek mee op een muzikale reis van Normandië naar de Grebbeberg via de Liberation Route.

Kerk open om 10.30 uur, einde programma om 13.00 uur.

Na afloop volgt een kranslegging bij het monument van de opvanggemeenten bij de Buitenomme.

3 Scholenproject

Scholen aan de slag met de Slag om de Grebbeberg

Datum: Gedurende de maand maart
Locatie: op diverse scholen in Rhenen

Hennie Vaessen

Stichting Slag om de Grebbeberg nodigt basisscholen in de gemeente Rhenen uit om te ontdekken wat er zich heeft afgespeeld in de meidagen van 1940 op de Grebbeberg.

Na de tekenworkshop door Hennie Vaessen auteur van een stripboek over de Slag om de Grebbeberg krijgen de groepen 8 van de basisscholen de mogelijkheid om het boek te lezen en in klasverband de lesbrieven te behandelen, die bij het boek is gemaakt. Per school zullen

een aantal exemplaren van het mooie stripboek worden geschonken aan de bibliotheek van de betreffende school. Onder begeleiding van een gids van het Cunera-gilde brengen de groepen 8 een bezoek aan de Grebbeberg en het Militair Ereveld op de Grebbeberg.

3 Operatie Faust

Datum: Gedurende de maand maart
Locatie: op diverse scholen in Rhenen

Honger toen, honger nu. In de oorlog hielp het voedseltransport Faust, nu helpt de voedselbank.

Scholen kunnen Theo Guiking uitnodigen, hij vertelt alles over operatie Faust. Daarna kunnen de opdrachten van de lesbrieven uitgevoerd worden. Nodig een medewerker van de voedselbank uit en luister naar het verhaal. Koop een voedselbon bij de Jumbo voor de voedselbank. Fiets de route van Faust, neem je voedselbon mee en stop hem in de doos bij de Jumbo.

Rondleiding over de Grebbeberg door het Cunera-gilde

Een bezoek aan de Grebbeberg en het Militair Ereveld, met gids van het Cunera-gilde, biedt leerlingen van groep 8 een indrukwekkend beeld van de meidagen van 1940. **In maart/april** kunnen scholen dit plannen. Dit als onderdeel van het scholenproject herdenken 80 jaar vrede.

10
17
24

Foto-expositie

Foto's uit de oorlogsjaren
uit de gemeente Rhenen

Datum 10 t/m 15 maart
& locaties: Gedachteniskerk,
Herenstraat 82, Rhenen
17 t/m 22 maart
Multifunctioneel Centrum
Het Bestegoed,
Tabaksweg 20 in Elst
24 t/m 28 maart
Dorpshuis Achterberg
Achterbergsestraatweg 184

Lokaal historisch fotomateriaal van de Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen is te zien op diverse locaties. Totaal ruim vijftig foto's uit Rhenen, Elst en Achterberg.

14

Muziekmiddag

Nostalgische muziek voor ouderen

Datum: 14 maart 2025
Locatie: De Tollekamp - Rhenen
Aanvangstijd: 14.30 uur

Wim Bor trakteert de bewoners van zorgcentrum De Tollekamp in Rhenen op 14 maart op een nostalgische muziekmiddag. Het programma bevat muziek uit de oorlogsjaren en de periode daar vlak na.

15

Sperrgebied Rhenen

Lezing door Piet Hovestad
en Carin Weustenenk

Datum: 15 maart 2025
Locatie: Gedachteniskerk (Rhenen)
Aanvangstijd: 14.30 uur

In oktober 1944 riepen de Duitsers Rhenen en omgeving uit tot Sperrgebied. Ongeveer twintig mensen hierin werden geëxecuteerd, waaronder een aantal uit Rhenen, Veenendaal en Rotterdam. Ouwehands Dierenpark mocht blijven, maar werd in februari 1945 ontruimd. Carin Weustenenk en Piet Hovestad verzorgen hier een interessante lezing over.

Vertelling 'Mijn pop huilt 's nachts'

Met name interessant voor basisscholen in Rhenen, Elst en Achterberg

Datum: Diverse data in April
Locaties: Gedachteniskerk (Rhenen), multifunctioneel centrum Het Bestegoed (Elst) en het dorpshuis (Achterberg)

Beroepsverteller Eric Borrias brengt voor de leerlingen de vertelling 'Mijn pop huilt 's nachts' op de planken. Dit gaat in samenspraak met de scholen. Het gaat over het waargebeurde verhaal van George en Ursula Levy, twee Joodse kinderen uit Duitsland.

Ze worden vlak voor het uitbreken van de oorlog door hun ouders naar Nederland gestuurd in de hoop dat ze daar veilig zijn. Met niet meer dan een koffertje en elkaar.

Maar ook in Nederland zijn ze niet veilig. George en Ursula verblijven op allerlei plekken, voordat ze in Vught terecht komen. Broer en zus hebben niemand meer, behalve elkaar en de pop van Ursula.

12 Familieconcert

Optreden van muziekvereniging Ons Genoegen in Rhenen m.m.v. violist Enzo Kok

Datum: 12 april
Locatie: Cunerakerk, Kerkplein 1, Rhenen
Aanvangstijd: 19.00 uur

Muziekvereniging Ons Genoegen geeft in de Cunerakerk in Rhenen, een groots familieconcert met als thema 'Vrede en vrijheid'.

Het concert vindt plaats op 12 april. Op deze datum is het precies 80 jaar geleden dat Kamp Westerbork werd bevrijd. Alle orkesten van Ons Genoegen doen mee: beginners-orkest Start2Play, opleidings-orkest Music4Fun en het Symfonisch Blaasorkest OG.

Het concert begint speciaal voor de jongere bezoekers al om 19.00 uur.

Kom jij ook? Kaarten zijn verkrijgbaar via www.onsgenoegen-rhenen.nl

18

Tentoonstelling 'Op de vlucht'

Datum: 18 april t/m
30 december 2025.
Locatie: Stadsmuseum Rhenen,
Markt 20, Rhenen.
Openingstijden: di t/m za van 10-17 uur
Meer info: stadsmuseumrhenen.nl

In deze expositie beleeft u Rhenen als strijdtoneel maar ook als toevluchtsoord. Niet alleen tijdens de Tweede Wereldoorlog maar ook in andere tijden...

In de Tweede Wereldoorlog lag Rhenen vol in de vuurlinie. Twee keer moesten alle bewoners met spoed worden geëvacueerd.

Met duizenden vertrokken ze op kolenschuiten naar Krimpen aan de Lek wegens de bloedige Slag om de Grebbeberg. Ook de dieren van Ouwehands Dierenpark verlieten in kolonne de diertuin om het oorlogsgeweld te ontvluchten.

Getuigenissen, films, foto's en voorwerpen illustreren de unieke verhalen vanaf de 15e eeuw tot en met nu, met het accent op de Tweede Wereldoorlog! Met voorwerpen die voor het eerst geëxposeerd worden onder andere een bijzondere bruikleen van het Universiteitsmuseum Utrecht.

Stads
museum
Rhenen

19

Puzzeltocht 'Wat weet u van de historie van de Grebbeberg?'

Datum: 19 april
Locatie: Grebberg Rhenen
Contact: ana@scoutingrhenen.nl

Scouting Jhr. Schimmelpenninckgroep Rhenen organiseert op 19 april een loop- en puzzelroute over de Grebbeberg. Deze route voert deelnemers langs restanten van de voormalige Grebbelinie.

Tijdens het volgen van het parcours moeten vragen en/of puzzels over de oorlogperiode worden beantwoord c.q. opgelost.

Deze puzzelroute van ruim 4 kilometer komt ook online te staan op www.scoutingrhenen.nl en is dan individueel te lopen.

1

Theater Na de Dam

Voorstelling over Joodse arts

Datum: 1 mei
Locatie: Gedachteniskerk,
Herenstraat 82, Rhenen
Aanvangstijd: 20.00 uur

Gonny Gaakeer en theatergezelschap Theater Na de Dam brengen in de Gedachteniskerk, Herenstraat 82 in Rhenen, op 1 mei 'Stuk Stoppelman' op de planken. Deze voorstelling gaat over het oorlogsverleden van Marie Stoppelman.

Deze Amsterdamse Joodse arts zat samen met haar broer Theo ondergedoken in Huize Wolfswaard in Wageningen. In 1944 werden zij verraden en opgepakt. Vervolgens was hun eindstation vernietigingskamp Auschwitz. Als arts kreeg Marie de kans om aan de gaskamers van Auschwitz-Birkenau te ontkomen en assisteerde zij Mengele bij zijn gruwelijke experimenten. Bij de bevrijding van het kamp door het Rode Leger was Marie op sterven na dood. Ze werd in de ziekenboeg gehouden; men zei dat het geen zin had om haar te verplaatsen omdat ze niet levend thuis zou komen.

Deze kleine, pittige dame was echter niet stuk te krijgen en gaf na de oorlog alles, koste wat het kost, om levens van kinderen te redden. Marie Stoppelman promoveerde, werkte in Amerika, kwam terug en werd chef de clinique kindergeneeskunde in het Amsterdamse Binnengasthuis.

Stuk Stoppelman is een herbeleving van het oorlogsverleden van Marie,

gespeeld door Gonny Gaakeer. Een greep uit films en series waarin zij speelde: De Joodse Raad, De ring, Het verloren transport, Het boek van alle dingen, Moffenmeid en All Stars.

Concept, tekst, spel:

Gonny Gaakeer

Tekstbegeleiding, eindregie:

Gerardjan Rijnders

Compositie, muziek:

Floris van der Vlugt
(saxofoon en andere instrumenten)

Dramaturgische begeleiding:

Jaïr Stranders, Patricia Oldenhave
(Theater Na de Dam)

Kaarten te koop via

www.ticketview.nl/shop/stichting-vriendenvandedagedachteniskerk
Zie www.slagomdegrebbeberg.nl
en onze social media.

3 Dodenherdenking Rhenen

Oude begraafplaats
Achterbergsestraatweg

Datum: 3 mei
Locatie: Oude Begraafplaats
Achterbergsestraatweg
Aanvangstijd: 10.00 uur

Op de oude begraafplaats aan de Achterbergsestraatweg vindt een kleinschalige dodenherdenking plaats. Sprekers, gewijde muziek en kransleggingen geven vorm en inhoud aan de ceremonie.

3 Dodenherdenking Elst

Datum: 3 mei
Locatie: Eiveld voor
Het Bestegoed
Aanvangstijd: 19.30 uur

Voor multifunctioneel centrum Het Bestegoed, Tabaksweg 20, in Elst vindt de jaarlijkse dodenherdenking plaats. Aan de rand van het Eiveld voor het gebouw staat het oorlogsmonument van het dorp.

Sprekers, gewijde muziek en kransleggingen geven vorm en inhoud aan de ceremonie. De organisatie is in handen van Stichting 4 en 5 mei Elst Ut.

4

Dodenherdenking

Nationale Militaire
Dodenderdenking

Datum: 4 mei
Locatie: voor het Militair Ereveld
Grebbeberg
Aanvangstijd: 19.30 uur

De Nationale Militaire Dodenderdenking op 4 mei op de Grebbeberg is een herdenking van alle beroepsmilitairen en dienstplichtigen die sinds 10 mei 1940 waar ook ter wereld voor het Koninkrijk der Nederlanden zijn gevallen of tijdens de uitvoering van de militaire dienstplicht.

Traditiegetrouw wordt deze plechtige ceremonie bijgewoond door prof. mr. Pieter van Vollenhoven, prinses Margriet en hun zoon prins Pieter-Christiaan. Er klinkt gewijde

muziek en enkele sprekers voeren het woord. Leerlingen van de Erica-school dragen gedichten voor. Aanluitend vinden de kransleggingen plaats. Publiek is van harte welkom.

4/5

Ophalen Bevrijdingsvuur

Start bevrijdingsvieringen

Datum: 5 mei
Locatie: 5 mei plein Wageningen
(voor Hotel de Wereld)
Aanvangstijd: 00.00 uur

In de nacht van 4 op 5 mei wordt in Wageningen exact om twaalf uur het bevrijdingsvuur ontstoken. Lopers uit het gehele land komen naar Wageningen om hun fakkel aan te steken aan het bevrijdingsvuur en lopen vervolgens in estafette terug naar hun woonplaats.

Een groot aantal lopers passeert daarbij de Grebbeberg. Omdat dan het Bevrijdingsvuur op de Grebbeberg al moet branden, mag het team lopers uit Rhenen standaard als tweede team uit Wageningen vertrekken.

 **Nationaal Comité
4 en 5 mei**

4/5 Theater Na de Dam Jong

Datum: 4 en 5 mei
Locatie, tijden & tickets: Houd de website www.slagomdegrebbeberg.nl en onze socials in de gaten.

Theater Na de Dam Jong is een theaterstuk gemaakt door Rhenense jongeren. Zij brengen een oorlogsverhaal tot leven dat Rhenen en haar inwoners niet mogen vergeten.

5 Vrijheidsmaaltijden

Datum: 5 mei
Locaties: Rhenen: Gedachteniskerk
 Elst: Het Bestegoed
 Achterberg: Het Dorpshuis
Meer info: Voor meer details: slagomdegrebbeberg.nl en onze social media.

Gezamenlijk een maaltijd nuttigen verbreedert. Een Vrijheidsmaaltijd staat in het teken van verbinding en brengt burgers samen.

Op 5 mei gaan we met elkaar aan tafel, om verhalen te delen en om samen vrijheid te vieren. Een Vrijheidsmaaltijd vier je samen met je burens, je beste vrienden, vage bekenden en nieuwe gezichten.

5 OBK Taptoe

'Slag om de Grebbeberg Taptoe'

Datum: 5 mei
Locatie: Sportpark Candia
 Grebbeweg 97, Rhenen
Aanvangstijd: 19.30 uur

Zes orkesten zullen een speciale 'Slag om de Grebbeberg Taptoe' presenteren op sportpark Candia. Twee toporkesten, waaronder Irene uit Ede en Juliana uit Amersfoort die zeer bekend zijn in de muziekwereld en meedraaien in de Nederlandse top, zullen een fantastische taptoe presenteren.

Ook het orkest van OBK uit Rhenen zal hierbij acte de présence geven en natuurlijk zal een defensieorkest niet ontbreken. Het voorprogramma

zal verzorgd worden door o.a. Drumband Rhenen. Het voorprogramma begint om 19.30 uur, de taptoe begint om 20.00 uur.

Herdenkingsconcert Slag om de Grebbeberg

Datum: 9 mei
Locatie: Cunerakerk,
Kerkplein 1, Rhenen
Aanvangstijd: 20.00 uur

Traditiegetrouw verzorgt de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso' het muzikale programma voor het herdenkingsconcert van de Slag om de Grebbeberg in de Cunerakerk. Deze Landmacht kapel verzorgt de muziek bij militaire ceremonies en staatsaangelegenheden.

Centraal in deze uitvoering staat het verhaal van het Joodse stel Bernie Spier en Ellis Cohen Paraira. Ellis zat met haar broer en ouders bij de familie Crum ondergedoken, onderaan de Grebbeberg. Ellis overleefde de oorlog, haar grote liefde Bernie werd verraden op zijn onderduikadres en bezweek in Auschwitz aan hongersnood, uitputting en ziekte. Na de oorlog hoopten ze vurig om een gezin te stichten.

Het mocht niet zo zijn...

De dagboeken die Bernie en Ellis bijhielden, zijn uitgegeven in 2011. Van dit tragische verhaal is ook een documentaire gemaakt. Cor Crum heeft zijn herinneringen aan de onderduiktijd met zijn ouders en de hereniging met de Joodse onderduikfamilie Cohen Pareira eveneens te boek gesteld.

Het verhaal van Ellis en Bernie is het uitgangspunt voor een muzikale voorstelling, gebracht door de **Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'**, solisten **Gaia Aikman** en **Ruben Hein** en 'verteller' **Herman van der Zandt**. Een rollercoaster van emoties en sferen. Een liefdesverhaal zonder happy end terwijl de liefde toch overwint.

Herman van der Zandt

Gaia Aikman

Ruben Hein

Kaarten voor het concert zijn binnenkort te koop op www.slagomdegrebbeberg.nl en bij Stadsmuseum / VVV in Rhenen.

16
17

Theaterwandeling 'van Mobilisatie tot vrijheid'

Datum: 16 en 17 mei
Locatie: Binnenstad Rhenen
Aanvangstij: in de avonden

Toneelvereniging De Hucht brengt op 16 en 17 mei de rijke en aangrijpende oorlogsgeschiedenis van de oorlogsjaren tot leven in het historische hart van Rhenen. Deze theaterwandeling heet 'Van mobilisatie tot vrijheid'.

Tijdens een indrukwekkende wandeling of fietstocht ontdek je verhalen van mobilisatie, evacuatie, strijd, verzet, bevrijding en wederopbouw. Zes locaties, elk met hun eigen unieke verhaal, vormen het decor voor een avond vol herdenken en beleven, voor jong en oud.

Startlocaties kiezen de deelnemers zelf. Routes en tijden worden vooraf bekend gemaakt. Inwoners zijn welkom als figurant of vrijwilliger.

Meer informatie volgt later op www.slagomdegrebbeberg.nl en onze socials.

Toegang is gratis, aanmelding via:
herdenkeninrhenen@gmail.com

Een zwaar gehavend Rhenen na de oorlog.

Oratoriumkoor Euphonia 'The Peacemakers'

Datum: 24 mei
Locatie: Cunerakerk,
Kerkplein 1, Rhenen
Aanvangstijd: 20.00 uur

Speciaal voor het herdenkingsjaar 2025 verzorgt het Oratoriumkoor Euphonia uit Rhenen onder leiding van Elly Meijer-Klein op 24 mei 2025 een uitvoering van The Peacemakers' van de Britse componist Karl Jenkins (*1944). Verder werken aan dit concert mee: vocaal soliste Tineke Roseboom en kinderen en jongeren van de Musical Academie ReZonanZ uit Veenendaal en het Holland Symfonie Orkest.

Het werk begint met de woorden: 'Zalig zijn de Vredestichters!' (Mattheüs 5:9). 'The Peacemakers' is gebaseerd op teksten van o.a. Franciscus van Assisi, Martin Luther King, Mahatma Gandhi, de Dalai Lama en Anne Frank. Jenkins zelf schreef hier over: 'The Peacemakers' is opgedragen aan de nagedachtenis aan allen die zijn gevallen in een gewapend conflict,

met name onschuldige burgers. Toen ik 'The Armed Man' componeerde, deed ik dat in de hoop dat ons een eeuw van vrede wachtte. Er is, tot mijn verdriet, niet veel veranderd! Toegangskarten zijn verkrijgbaar via de www.euphonia-rhenen.nl, bij de koorleden en bij de ingang van de Cunerakerk voor aanvang van het concert.

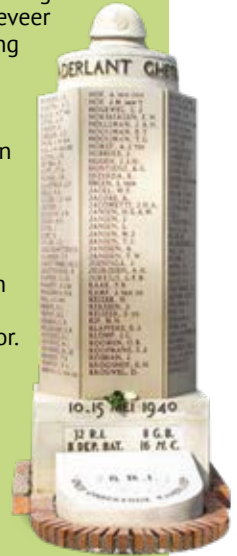
9

Herdenking 8^e Regiment Infanterie

Datum: 9 juni
Locaties: Militair Ereveld Grebbeberg
Aanvangstijd: 12.30 uur

Tijdens de Slag om de Grebbeberg bij Rhenen in de meidagen van 1940 is een groot aantal militairen van het 8e Regiment Infanterie (8 RI) gesneuveld. De dodenherdenkingen op het Ereveld Grebbeberg te Rhenen zijn tot en met heden altijd op Tweede Pinksterdag gehouden. De dag dat de Slag om de Grebbeberg tot een einde kwam.

De herdenkingsplechtigheid begint om 12.30 uur en duurt ongeveer een uur. De dodenherdenking op de begraafplaats is openbaar. Deze ceremonie wordt georganiseerd door 45 Pantserinfanteriebataljon Regiment Infanterie Oranje Gelderland. Het lezen van het dodenappel is de kern van de herdenking. Twee leerlingen van de Ericaschool dragen zelfgemaakte gedichten voor. Het symfonisch blaasorkest van de Rhenense muziekvereniging Ons Genoegen ondersteunt het programma.

13

Bernie en Ellis

17

Filmvoorstelling

Data: 13 tot 17 juni
Locaties: Het Bestegoed (Elst), Gedachteniskerk (Rhenen), Dorpshuis (Achterberg)
Aanvangstijd: 20.00 uur

Voor belangstellenden en basisscholen in Rhenen, Elst en Achterberg wordt een documentaire over het tragische leven van het Joodse stel Bernie Spier en Ellis Cohen Paraira vertoond. Een film van amateurhistoricus Piet Hovestad.

Zeventien jaar zijn ze en smoorverliefd, Ellis Cohen Paraira en Bernie Spier. Vaak zitten ze op een bankje in Scheveningen. Zoenend, lachend en pratend. En dan moeten ze afscheid nemen. Want het is oorlog.

‘Als alle ellende voorbij is, zien we elkaar hier terug’, beloven ze elkaar. Ze spreken ook af een dagboek bij te houden.

Na de oorlog wacht Ellis elke dinsdagmiddag op ‘hun’ bankje. Maar Bernie komt niet meer terug.

November

20 Herdenking kruis op de berg

Herdenking fusillade zes verzetsstrijders

Datum: 20 november
Locatie: bij kruising N416/
Oude Veensegrindweg
Aanvangstijd: 14.00-15.00 uur

Ds. Bas J. Ader, Pieter ter Beek, Victor van den Bergh, Tom Lambrechtsen van Ritthem, luitenant Philip de Leeuw en Jan van der Munnik lieten hier, op de Elsterberg, hun leven voor een Duits vuurpeloton. Dat gebeurde op 20 november 1944 als represaille voor een aanslag op een Duitse onderofficier.

Jaarlijks herdenken nabestaanden, leerlingen van het Veenendaalse Ichthus College en de Johannes Calvijnschool, de burgemeesters van De Bilt, Rhenen en Veenendaal en overige belangstellenden zes gefusilleerde verzetsmensen bij het oorlogsmonument het kruis op de berg.

Tijdens de herdenking wordt ook de 9-jarige Marietje van Ravenswaaij herdacht. Per vergissing werd zij doodgeschoten door een Duitse militair in Veenendaal en op dezelfde dag begraven als de zes gefusilleerde verzetsstrijders.

Vrijheid deel je met elkaar is mede mogelijk gemaakt door

Koninklijke Landmacht

Ministerie van Defensie

Nationaal Comité 4 en 5 mei

Dirk Gaasbeek Stichting

Stichting het Voormalig Gast- en Weeshuis
PROVINCIE UTRECHT

Colofon

Samenstelling programma: Bestuur Stichting Slag om de Grebbeberg: Hans Brons (voorzitter), Lex Mulder (secretaris), Henk van den Berg (penningmeester), Marco Diepeveen (communicatie) | **Projectbegeleiders:** Ad Koolen, Mirjam Rijnsburger en Marja Schoenmakers | **Redactie:** Marco Diepeveen en gemeente Rhenen | **Vormgeving:** Vorm in Uitvoering - Vincent Smits
Met foto's van: Max ter Burg, Nationaal Archief, Beeldbank WO2, Euphonia Rhenen, OBK Rhenen, Nationaal Comité 4 en 5 mei, Hennie Vaessen, Vincent Smits, Democratiefabriek, Helmen vol Verhalen, Historische Vereniging Oud Rhenen, Eric Borrias, Leonie Zeilmaker - Peek, Muziekvereniging Ons Genoegen.

Disclaimer | Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Alle geplande activiteiten geschieden onder voorbehoud. Kijk voor de laatste info en updates in het programma en/of wijzigingen in aanvangstijden op de website www.slagomdegrebbeberg.nl
Met betrekking tot het beeldmateriaal in dit programmaboekje hebben wij alle redelijke inspanningen geleverd om de auteurs van de betreffende beelden te informeren en toestemming voor gebruik te verkrijgen. Mocht het ons onverhoopt niet zijn gelukt om iemand te bereiken, dan onze excuses hiervoor.